

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỒNG VIỆT PHƯƠNG

**TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THANH TRA
HOÀN THUẾ XUẤT KHẨU QUA BIÊN GIỚI
ĐẤT LIỀN TẠI TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỒNG VIỆT PHƯƠNG

**TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THANH TRA
HOÀN THUẾ XUẤT KHẨU QUA BIÊN GIỚI
ĐẤT LIỀN TẠI TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. HOÀNG THỊ THU

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn với đề tài “*Tăng cường công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại Tỉnh Quảng Ninh*” là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng cá nhân tôi. Các số liệu có nguồn gốc rõ ràng, kết quả trong luận văn là trung thực và kết luận khoa học của luận văn chưa từng công bố bất kỳ công trình nghiên cứu khoa học nào trước đây.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2014

Tác giả

Đồng Việt Phương

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đến Ban Giám hiệu, các giảng viên Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy, truyền đạt kiến thức trong quá trình tác giả theo học tại Trường. Cảm ơn toàn thể cán bộ, nhân viên Trường đã tạo điều kiện thuận lợi nhất cho tác giả trong thời gian học tập và nghiên cứu nhằm hoàn thành chương trình Cao học.

Tác giả Luận văn xin bày tỏ tình cảm trân trọng, sự cảm ơn chân thành, sâu sắc tới **PGS.TS. Hoàng Thị Thu** vì sự tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả trong quá trình thực hiện luận văn.

Xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo và toàn thể cán bộ công chức Cục Thuế Quảng Ninh nói chung và các anh, chị em đồng nghiệp đã tạo điều kiện để tác giả theo học chương trình đào tạo thạc sĩ và hoàn thành bản luận văn được thuận lợi.

Cảm ơn gia đình, những người bạn đã cùng đồng hành, hỗ trợ, giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và hoàn thiện bản luận văn này.

Sau cùng, xin được cảm ơn các Thầy, Cô trong Hội đồng bảo vệ và kính mong nhận được sự quan tâm, nhận xét của các Thầy, Cô để tác giả có điều kiện hoàn thiện tốt hơn những nội dung của luận văn nhằm đạt được tính hiệu quả, hữu ích khi áp dụng vào trong thực tiễn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Đồng Việt Phương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	4
4. Ý nghĩa khoa học, đóng góp mới của đề tài.....	4
5. Bố cục nội dung của Luận văn.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CÔNG TÁC THANH TRA HOÀN THUẾ XUẤT KHẨU QUA BIÊN GIỚI ĐẤT LIỀN TẠI TỈNH QUẢNG NINH.....	6
1.1. Cơ sở lý luận về công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh.....	6
1.1.1. Khái niệm và vai trò của Thuế.....	6
1.1.2. Công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền.....	11
1.2. Cơ sở thực tiễn	22
1.2.1. Kinh nghiệm thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền của Cục Thuế tỉnh Lạng Sơn.....	22
1.2.2. Kinh nghiệm thanh tra thuế hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền của Cục thuế tỉnh An Giang	25
1.2.3. Bài học kinh nghiệm rút ra cho Cục thuế tỉnh Quảng Ninh	27

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu.....	29
2.2. Phương pháp nghiên cứu đề tài.....	29
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	29
2.2.2. Phương pháp phân tích thông tin.....	30
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	31
Chương 3. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC THANH TRA HOÀN THUẾ XUẤT KHẨU QUA BIÊN GIỚI ĐẤT LIỀN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NINH	33
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế xã hội của tỉnh Quảng Ninh.....	33
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	33
3.1.2. Tình hình phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Quảng Ninh.....	35
3.2. Sơ lược về Cục thuế Quảng Ninh, bộ phận thanh tra thuế.....	36
3.2.1. Vị trí, chức năng của Cục thuế Quảng Ninh.....	36
3.2.2. Nhiệm vụ quyền hạn.....	36
3.2.3. Cơ cấu tổ chức hoạt động.....	40
3.2.4. Nguồn nhân lực tại Cục Thuế tỉnh Quảng Ninh.....	43
3.3. Phân tích tình hình các doanh nghiệp có kinh doanh xuất khẩu qua biên giới tại đất liền tại tỉnh Quảng Ninh.....	44
3.3.1. Khái quát về doanh nghiệp có kinh doanh xuất khẩu qua biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh.....	44
3.3.2. Đặc điểm tình hình hoạt động của các doanh nghiệp có kinh doanh xuất khẩu qua biên giới.....	46
3.4. Thực trạng công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh.....	47
3.4.1. Công tác lập kế hoạch thanh tra hoàn thuế.....	48
3.4.2. Số đơn vị thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền.....	49
3.4.3. Thanh tra nội dung hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền.....	49
3.4.4. Về số thuế truy thu bình quân một cuộc thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền.....	53

3.4.5. Về tỷ lệ số thuế truy thu sau thanh tra hoàn thuế trên tổng thu nội địa do Cục Thuế tỉnh Quảng Ninh quản lý	56
3.4.6. Về số doanh nghiệp đã thanh tra hoàn thuế trên tổng cán bộ làm công tác thanh tra thuế	57
3.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh	58
3.5.1. Các nhân tố thuộc môi trường bên ngoài	58
3.5.2. Các nhân tố thuộc môi trường bên trong	59
3.6. Đánh giá chung về công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh.....	62
3.6.1. Những điểm mạnh đã đạt được về công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền	62
3.6.2. Những mặt hạn chế	64
3.6.3. Nguyên nhân của các hạn chế về công tác thanh tra, kiểm tra thuế	66
Chương 4. GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THANH TRA HOÀN THUẾ XUẤT KHẨU QUA BIÊN GIỚI ĐẤT LIỀN TẠI TỈNH QUẢNG NINH.....	67
4.1. Định hướng công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại Tỉnh Quảng Ninh.....	67
4.2. Quan điểm - Phương hướng - Mục tiêu	68
4.3. Giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại Tỉnh Quảng Ninh.....	70
4.3.1. Các giải pháp.....	70
4.3.2. Nhóm các giải pháp về công tác chuyên môn	72
4.3.3. Nhóm các giải pháp khác	75
4.4. Đề xuất, kiến nghị	76
4.4.1. Đối với Nhà nước.....	76
4.4.2. Đối với Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế	77
4.4.3. Đối với Cục thuế Tỉnh Quảng Ninh.....	78
KẾT LUẬN	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO	81

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBCC	:	Cán bộ công chức
DN	:	Doanh nghiệp
ĐTNN	:	Đầu tư nước ngoài
ĐTNT	:	Đối tượng nộp thuế
GDP	:	Tổng thu nhập quốc dân
GTGT	:	Giá trị gia tăng
NNĐP	:	Nhà nước địa phương quản lý
NNT	:	Người nộp thuế
NNTW	:	Nhà nước trung ương quản lý
NQD	:	Ngoài quốc doanh
NS	:	Ngân sách
NSNN	:	Ngân sách Nhà nước
TNCN	:	Thu nhập cá nhân
TNDN	:	Thu nhập doanh nghiệp
TNHH	:	Trách nhiệm hữu hạn
TV	:	Thành viên
UBND	:	Ủy ban nhân dân
XK	:	Xuất khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Số lượng cán bộ, công chức ngành Thuế Quảng Ninh đến 31/12/2013	43
Bảng 3.2.	Số lượng, trình độ cán bộ thanh tra.....	44
Bảng 3.3.	Bảng thống kê doanh nghiệp đang hoạt động kinh doanh XK qua biên giới đất liền.....	45
Bảng 3.4.	Số doanh nghiệp kinh doanh xuất khẩu qua biên giới đất liền theo vốn giai đoạn 2011-2013	46
Bảng 3.5.	Kế hoạch thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền tại Cục thuế Quảng Ninh năm 2011 - 2013	48
Bảng 3.6.	Số doanh nghiệp đã thanh tra so với số doanh nghiệp quản lý.....	49
Bảng 3.7.	Kết quả thanh tra hoàn thuế đối với doanh nghiệp XK qua biên giới có phát hiện có sai phạm từ năm 2011 đến năm 2013	52
Bảng 3.8.	Biểu truy thu bình quân qua công tác thanh tra hoàn thuế	55
Bảng 3.9.	Kết quả thu NS và truy thu thuế của doanh nghiệp có xuất khẩu qua biên giới đất liền trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.....	56
Bảng 3.10.	Kết quả thu NS và truy thu thuế của doanh nghiệp có xuất khẩu qua biên giới đất liền trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.....	57
Bảng 3.11.	Số doanh nghiệp đã thanh tra so với cán bộ của bộ phận thanh tra.....	58

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Theo cơ chế mới, một trong những nhiệm vụ trọng tâm của ngành thuế là công tác thanh tra thuế đối với các tổ chức, cá nhân có hoạt động kinh doanh xuất khẩu và hoàn thuế Giá trị gia tăng tại các cửa khẩu trên biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh. Công tác thanh tra đối với việc hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới đất liền giúp cho doanh nghiệp kinh doanh luôn nắm bắt kịp thời các chính sách mới của Nhà nước có liên quan, phòng ngừa, răn đe các hành vi vi phạm pháp luật thuế, hoàn thiện hệ thống chính sách thuế, góp phần cải cách thủ tục hành chính thuế, và là nhân tố quan trọng đảm bảo cho sự quản lý nền kinh tế vĩ mô của Nhà nước.

Đối với loại hình kinh doanh xuất khẩu qua biên giới đất liền tại tỉnh Quảng Ninh có một số đặc điểm cơ bản như: Các doanh nghiệp thường không trực tiếp sản xuất ra sản phẩm, hàng hóa mà chỉ mua đi bán lại qua các khâu trung gian để xuất khẩu, không có các cơ sở vật chất như nhà xưởng, kho bãi, phương tiện vận chuyển...; Đối với tiền thanh toán hàng xuất khẩu các doanh nghiệp thường thanh toán bằng hình thức biên mậu qua tài khoản vãng lai hoặc tài khoản trung gian mở tại Trung Quốc; Vì Việt Nam và Trung Quốc có đường biên giới liền kề, kéo dài lên việc xuất khẩu hàng hóa cũng khá phức tạp gây khó khăn trong quản lý cho các cơ quan chức năng; Các doanh nghiệp thường có các mối quan hệ thân thiết với nhau như vợ chồng, con cái, anh em...

Công tác thanh tra hoàn thuế xuất khẩu qua biên giới nói riêng tại tỉnh Quảng Ninh đã và đang dần được hoàn thiện, hiện đại hoá theo các Chương